

Programmacontouren

Druk op Bedrijfsleven

Toekomstige Eisen

Partners

Twente Board Development met Ondernemers, Onderwijs en Overheden

Ondernemend Twente, Novel-T, Oost NL, Universiteit Twente, Saxion, ROC van Twente, Provincie Overijssel, Twentse Gemeenten en Ministerie van EZK

Online publicatieversie 12-02-2024

De uitwerking van deze thema's vormt geen juridisch kader voor het beoordelen van projecten. Voor de beoordeling door Twente Board van projectvoorstellen zijn KRACHT-criteria en het convenant met het Rijk bepalend.

Inhoudsopgave

Regiodeal Convenant.....	3
Inleiding - het doorlopen proces	3
De opgave	3
Toekomstige Eisen	3
Doel van het programma	4
KPI's.....	4
Criteria	4
Programmaliijn 1: Structuur	5
Programmaliijn 2: Circulaire waardeketens	7

Regiodeal Convenant

Inleiding - het doorlopen proces

De Regio Deal is opgesteld in samenwerking met schrijfteams en kernteams die goed zijn vertegenwoordigd vanuit de 30's. Zowel kennis vanuit proces als kennis vanuit de inhoudelijke thema's is hierbij aan tafel gezet.

Vervolgens is na toekenning van de RD het kernteam "BOD toekomstige eisen" samengesteld, dat nauw betrokken is om vanuit het convenant de uitdagingen en opgave onder de loep te nemen en te bepalen hoe we met de gestelde kaders zo groot mogelijke impact kunnen realiseren. Hierbij is de behoefte opgehaald via de 30-achterbannen van het kernteam, waardoor in uitvoering en de hierna beschreven werkpakketten de bottom-up behoefte leidend is geweest. Om zoveel mogelijk impact te realiseren met de beschikbare middelen, worden projectvoorstellen geprioriteerd door middel van criteria en gebundeld in één programma.

De opgave

Een sterk Twents bedrijfsleven is de basis voor brede welvaart, een goede inkomenspositie van inwoners en baanzekerheid. Met ruim 58.000 bedrijven is het Twentse ondernemerslandschap gefragmenteerd. De regio heeft veel MKB (bedrijven met tot 250 medewerkers) en weinig grote bedrijven (met meer dan 250 medewerkers of meer dan 50 miljoen jaaromzet) die het voortouw nemen, waardoor de afstand tussen koplopers en het peloton groter wordt. Opgaven zoals de krapte op de arbeidsmarkt, besparen van energie, verduurzamen van de bedrijfsvoering en digitalisering zijn complex. Dit vraagt dat het brede MKB vanuit de eigen behoefte (beter) gebruik kan maken van de instrumenten, kennis en kunde die in de regio aanwezig zijn en/of in samenwerking met collega-ondernemers kan worden ontwikkeld. Daarbij liggen er kansen voor het regionale bedrijfsleven in de grensoverschrijdende samenwerking met Nedersaksen en Noordrijn-Westfalen, bijvoorbeeld op het gebied van digitaliseren en de circulaire economie.

Toekomstige Eisen

Vanuit de behoeften op het gebied van verduurzaming en digitalisering van de bedrijfsvoering, die worden opgehaald bij bedrijven, wordt (aangepast) aanbod ontwikkeld, bestaande initiatieven beter ontsloten en/of opgeschaald. In de aanpak wordt rekening gehouden met de grote diversiteit aan bedrijven in de regio, doordat wordt gekozen voor een brede scope. Daarom ligt hoge prioriteit op het ophalen van een (gecombineerde) vraagarticulatie vanuit bedrijven en het geleiden van deze vraag naar bestaand (aangepast) aanbod in de regio en bij het opschalen van bestaand aanbod dat bewezen effectief is naar het brede MKB. Hierbij worden de kansen benut vanuit de bestaande grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden op het gebied van digitalisering en circulaire economie.

Hier ligt een nadrukkelijke relatie met de talentopgave waar **Twente Board Development** (hierna TBD) aan werkt. De innovatiekracht van de regio hangt nauw samen met het talentvraagstuk en bedrijfscultuur.

De uitwerking van deze thema's vormt geen juridisch kader voor het beoordelen van projecten. Voor de beoordeling door Twente Board van projectvoorstellen zijn KRACHT-criteria en het convenant met het Rijk bepalend.

Doel van het programma

Het (MKB) bedrijfsleven te ondersteunen op het gebied van verduurzamen van bedrijfslocaties, digitaliseren en verduurzamen van hun bedrijfsvoering en aanjagen van circulaire waardeketens, met bijkomend effecten dat door digitalisering en automatisering de arbeidsproductiviteit stijgt en dat door meer circulariteit wordt bijgedragen aan de uitdagingen op het gebied van klimaat, energie en natuur.

KPI's

- Het opzetten van een regionale structuur gericht op het MKB-bedrijfsleven voor een betere vraagarticulatie, bundeling van behoeften en geleiden naar bestaande initiatieven op gebied van digitalisering en verduurzamen van de bedrijfsvoering;
- Het streven is: minimaal 300 MKB organisaties zijn concreet aan de slag met digitalisering en/of verduurzaming van hun bedrijfsvoering middels nieuw of bestaand aanbod;
- Het streven is minimaal 2 circulaire (bij voorkeur grensoverschrijdende) waardeketens op te zetten.

Criteria

In samenwerking met vertegenwoordigers vanuit Ondernemers, Overheid en Onderwijs hebben we binnen de Regio Deal de thema's 'toegankelijkheid van de zorg', 'al het beschikbare talent is nodig' en 'druk op het regionale bedrijfsleven' verder uitgewerkt. Deze gezamenlijke uitwerking in programmacontouren zorgt er voor dat 3 O breed de thema's goed zijn doorleefd. Er is inzichtelijk gemaakt wat er nodig is en dat geeft ons gezamenlijk richting.

De uitwerking van deze thema's vormt geen juridisch kader voor het beoordelen van projecten. Voor de beoordeling door Twente Board van projectvoorstellen zijn KRACHT-criteria en het convenant¹ met het Rijk bepalend.

Doelgroep

- Het programma richt zich nadrukkelijk op het peloton van MKB-bedrijven:
- Diversiteit in grootte: omvat zowel kleine bedrijven (5-50 werknemers) als middelgrote bedrijven (50 tot 250 werknemers).
- Verscheidenheid in sectoren: inclusief toegankelijkheid voor een breed scala aan sectoren, van ICT, detailhandel en horeca tot productie en diensten.
- Variabele digitaliseringsgraad: verschillende niveaus van technologische adoptie en digitale vaardigheden, van beginnend tot gemiddeld.
- Economische Impact: vormt de ruggengraat van de lokale economie, essentieel voor werkgelegenheid en economische groei.
- Beperkte middelen: vaak beperkte middelen in vergelijking met grotere bedrijven, wat betreft financiën, toegang tot technologie en specialistische kennis.
- Ondernemerschap en innovatie: gekenmerkt door een sterke ondernemersgeest, met de flexibiliteit om te innoveren en zich aan te passen aan veranderende marktomstandigheden.

Programmalijnen

Om te werken aan de opgave en de doelstellingen gesteld in het programma en het convenant te realiseren wordt er gewerkt middels programmalijnen. Deze geven richting aan de uitvoering en zorgen voor bundeling van de activiteiten die vallen in dit programma. Door op deze wijze te werk te gaan wordt het lerend vermogen onderling vergroot en wordt er richting gegeven om met de relatief beperkt beschikbare middelen zo groot mogelijk impact te realiseren.

---

¹ https://twente.com/Files/Images/Mini-websites/Twente-Board/investeren/Convenant_Regio_Deal_Twente_Board.pdf

De uitwerking van deze thema's vormt geen juridisch kader voor het beoordelen van projecten. Voor de beoordeling door Twente Board van projectvoorstellen zijn KRACHT-criteria en het convenant met het Rijk bepalend.

Programmaliijn 1: Structuur

KPI

Het brede Twentse MKB krijgt voor vragen rondom digitalisering en verduurzaming op éénduidige wijze toegang tot een goed aansluitend aanbod.

Aanleiding

Het brede peloton aan MKB-ondernemers wordt overspoeld met kansen en uitdagingen. Er zijn veel mogelijkheden, als het gaat om advies, begeleiding, ondernemerskringen, werkplaatsen, leren en financiële instrumenten (subsidies). Daarnaast zijn er organisaties, digitale platformen en websites. Het totaaloverzicht over alle instrumenten is beperkt.

Er is bij ondernemers behoefte aan een effectieve structuur waarin vraag en aanbod efficiënt bij elkaar komt². Dit is ook nodig om met elkaar samen te werken aan de toekomstige eisen. Allereerst tussen ondernemers onderling en daarna ook tussen ondernemers, onderwijs/onderzoek en overheden. In de afgelopen 10 jaar is in Twente al meer toegewerkt naar een ondersteunend ecosysteem waarin ingezet wordt op programmatisch werken en het toepassen van digitale middelen. Tegelijkertijd is er een gedegen ondersteunende structuur (middenveld) die goede advies en begeleiding geeft aan ondernemers. Toch is die ondersteuning niet voor alle ondernemers even goed toegankelijk en verwijzen partijen nog niet efficiënt naar elkaar door. Om in de regio deze structuur te kunnen ontwikkelen/versterken, maken we onderscheid tussen “bestaand aanbod versterken” en “ontbrekend aanbod ontwikkelen”. De aanpak hierbij wordt daarna toegelicht.

Doel

1.1 Bestaand aanbod versterken

De regio Twente kent een breed aanbod aan werkplaatsen, fieldlabs en proeftuinen. Deze voorzien al in de digitaliserings- en verduurzamingsbehoefte van een deel van het MKB, maar kunnen nog wel stappen zetten in de verbondenheid met andere initiatieven én de toegankelijkheid bij het MKB.

Door in te zetten op het versterken van het bestaande aanbod zorgen we ervoor dat we gebruik maken van structuren die al opgezet zijn en zich bewezen hebben. Het is belangrijk om deze in een breder ecosysteem in beeld te krijgen en in te bedden zodat ze zich kunnen door ontwikkelen en toegankelijker worden voor meer MKB'ers.

1.2 Ontbrekend aanbod ontwikkelen

We zien dat de huidige structuren nog niet de volledige breedte van het MKB goed kunnen ondersteunen in de digitaliserings- en verduurzamingsvraag. Daarom is het van belang om nieuwe initiatieven rondom de digitalisering van het brede MKB te ondersteunen. Hierbij is de grondslag dat de nieuwe initiatieven een aantoonbare meerwaarde bieden voor de behoeften van ondernemers en een essentiële aanvulling vormen op de regionale voorzieningen.

Aanpak

De aanpak omvat:

- Optimaal benutten van bestaande structuren, databronnen en middelen: dit houdt in het ontwikkelen, verbinden en opschalen van bestaande initiatieven in de regio, met ondersteuning voor nieuwe initiatieven die aantoonbare meerwaarde bieden voor ondernemersbehoeften en een essentiële aanvulling vormen op de regionale voorzieningen.
- Verbeteren van toegankelijkheid van werkplaatsen en fieldlabs voor MKB-ondernemers: door het verbinden en toegankelijker maken van bestaand aanbod, wordt innovatie en samenwerking binnen het MKB gestimuleerd. Dit draagt bij aan het ontwikkelen van gebieden van mogelijk toekomstig te constateren 'witte vlekken'.
- Focus op duurzame groei en ontwikkeling: met deze aanpak beogen we ondernemers in Twente sterker, innovatiever en veerkrachtiger te maken, met een nadruk op duurzame groei en ontwikkeling.

---

² Onderzoek verwijzen EZK / RVO

De uitwerking van deze thema's vormt geen juridisch kader voor het beoordelen van projecten. Voor de beoordeling door Twente Board van projectvoorstellen zijn KRACHT-criteria en het convenant met het Rijk bepalend.

***De uitwerking van deze thema's vormt geen juridisch kader voor het beoordelen van projecten.** Voor de beoordeling door Twente Board van projectvoorstellen zijn KRACHT-criteria en het covenant met het Rijk bepalend.*

Programmaliijn 2: Circulaire waardeketens

KPI

Het primaire doel is het opzetten van minimaal twee (intersectorale) waardeketens die circulariteit en, bij voorkeur, grensoverschrijdende samenwerking omarmen. Deze ketens zullen niet alleen bijdragen aan economische groei en innovatie in de regio Twente, maar ook de duurzaamheid en veerkracht van de lokale industrieën versterken.

Aanleiding

Er is een duidelijke behoefte aan het versterken van de regionale economie door middel van innovatieve waardeketens. Deze behoefte wordt verder aangewakkerd door de noodzaak van duurzaamheid, circulariteit en het benutten van grensoverschrijdende samenwerkingsmogelijkheden. De regio Twente, waar mogelijk in grensoverstijgende samenwerkingen, biedt een unieke kans om deze doelen te bereiken, gezien de complementaire sterke punten van beide regio's in verschillende sectoren.

Aanpak

De aanpak omvat:

- Focus op circulariteit: het ontwerpen van de waardeketens met het oog op duurzaamheid en het hergebruik van materialen en grondstoffen.
- Sector overschrijdende integratie: het combineren van krachten tussen verschillende sectoren zoals technologie, landbouw, productie en energie om intersectorale waardeketens te creëren.
- Grens overstijgende initiatieven: het benutten van de unieke geografische, culturele en economische banden tussen Twente en de grensregio's in Duitsland om gezamenlijke projecten en innovaties te bevorderen.
- Strategische partnerschappen: het initiëren van samenwerkingsverbanden tussen bedrijven, onderwijsinstellingen en overheidsorganisaties in Twente en grensregio's.

De uitwerking van deze thema's vormt geen juridisch kader voor het beoordelen van projecten. Voor de beoordeling door Twente Board van projectvoorstellen zijn KRACHT-criteria en het convenant met het Rijk bepalend.